SvenskaCanadaTidningen

Printed and published every Wednesday by the CANADA WEEKLY PRINTING COMPANY, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its office and place of business, 325 Logan Ave., Winnipeg, Man.

Telephone: Garry 3174.

P. M. DAHL, Manager. NILS P. SON BROWN, Redaktör.

PRENUMERATIONSPRIS:

Helt år, i förskott	$1.50
Halft år, i förskott	1.00
Helt år till Förenta Staterna	1.75
Helt år till Sverige	2.50
Halft år till Sverige	1.50

Prenumerationsmedel kunna sändas såväl i registreradt bref som genom Post eller Express Money Order eller Postal Note. Dessa senare, som ej behöfva registreras, böra göras betalbara till The Canada Weekly Printing Co., Ltd.

Prenumerant, som önskar sin adress ändrad, ombedes att insända både den gamla och den nya adressen.

Insända prenumerationsmedel kvitteras endast å den gula adresslappen.

ANNONSPRIS PÅ BEGÄRAN.

Efterfrågningar, 3 gånger, ... $1.50
Dödsannonser med svart ram och kors $1.50
Förlofningsannonser, önskas, etc., 50c per gång å utrymme icke öfverstigande 1 tum enkel spalt. Betalning för småannonser bör alltid insändas i förskott.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Torsdagen d. 5 september, 1918

DE BRITTISKA militäroperationernas växlande lycka under världskriget blir ett intressant ämne för kommande militärhistoriker att studera. På det hela taget ha britterna kämpat med större framgång på defensiven än på offensiven. Den ursprungliga brittiska armén visade underbar moralisk ihärdighet i reträtten efter Mons och verklig heroisk motståndskraft i det första slaget vid Ypres. Men då dess tur kom att anfalla var den mindre lycklig. Neuve Chapelle och Loos voro dyrbara fiaskon, där generalstabsarbetet föll i spillror, och där den mark, som erövrades, icke var värd de tappre mäns liv, som uppoffrades. I det första slaget vid Somme och Flander-offensiven dokumenterade sig den brittiska armén som ett kraftigt, envist men något klumpigt instrument, som kunde taga och giva förfärliga slag, men vars ledarskap saknade den rörlighet och uppfinningsförmåga, som äro nödvändiga för stora militära framgångar. Det första slaget vid Cambrai visade för första gången tecken på taktisk originalitet, men det slog fel på grund av för stor självtillit, underlägset stabsarbete och brist på samarbete med fransmännen. Sedan kom den femte arméns stora nederlag i mars månad, som delvis måste tillskrivas samma orsaker, som föranledde motgångarna vid Cambrai. I den därpå följande drabbningen i Flandern stod den brittiska armén åter med ryggen mot väggen och den gav lysande prov på sin gamla energi och uthållighet. Den tvingades att retirera, men den åsamkade tyskarna förluster, som enormt försvagade deras följande offensivkraft. Därefter läto tyskarna britterna vara i fred, och respittiden, vad nu orsaken till den var, hade olycksdigra följder för dem. Den brittiska armén är nu så kraftigt som den någonsin varit, och om tyskarna icke äro starka nog att anfalla den, måste de själva bereda sig på en längre följd av anfall, som redan med stor framgång satts i scen av britterna.

HURU hårt och länge de allierade arméerna äro beredda att driva offensiven kan en person, som icke tillhör de olika regeringarnas hemliga råd, endst gissa sig till. Men det är mycket troligt, att de ha resurser och vilja att använda det återvunna initiativet till det yttersta. Om fransmännen och engelsmännen lyckas vinna en betydlig seger i höst utan mer hjälp av de amerikanska trupperna, än de nu erhålla, skola de politiska fördelarna av en sådan seger bliva enorma. Den tyska generalstaben började 1918 års kampanj i avsikt att nå ett militärt avgörande, innan den amerikanska armén var färdig. Tyskarna ha redan misslyckats i att erhålla ett avgörande och bli antagligen hädanefter nödsakade att antaga defensiv strategi, trots det faktum, att den amerikanska armén är endast till hälften färdig. Tyskarna äro därför naturligen ganska nedslagna, men de bli ännu mer nedslagna, om den allierade motoffensiven med huvudsakligen franska och brittiska arméer verkligen kan kasta dem tillbaka och konfrontera dem med möjligheten av en invasion nästa sommar. De skulle bli moraliskt mindre säkra på sig själva genom ett nederlag, som åsamkas dem 1918 av deras europeiska grannar, än av ett nederlag 1919 med tillhjälp huvudsakligen av den amerikanska armén. Ty 1919 skola deras chancer vara obetydliga, och de kanske skola giva vika för en numerärt överlägsen fiende utan att ha blivit tillräckligt straffade med nederlag. Men om de franska och brittiska arméerna, med bistånd av endast en auxiliär amerikansk styrka, kunna tvinga dem att retirera mot gränsen, skola de sannolikt vara mera beredda att acceptera utslaget som politiskt avgörande och övergiva tanken på att dominera Europa. De franska och brittiska regeringarna ha all anledning att av fienden låna det ursprungliga ändamålet med hans kampanj och om möjligt använda de tre nästa månaderna till att erhålla ett avgörande.

PRESIDENT Wilson har genomfört en plan för behandling av "conscientiuos objectors" i samband med krigstjänsten. Efter att länge ha behandlat det svåra problemet har Förenta Staternas krigsdepartement nu meddelat, att svårigheterna till stor utsträckning övervunnits med tillhjälp av farmhjälpsspecialisterna i Förenta Staternas jordbruksdepartement.

I de olika staterna, där det finnes farmande samhällen, vilka innefatta sekter, som äro mot krig, och där farmhjälp behöves, underrättar man distriktsbefälhavarna om dessa platser samt giver dessutom en uppgift på den farmhjälp, som behöves.

Planen har visat sig så god, att i tre militärläger, där man kompilerat definitiva listor på "conscientious objectors", nästan alla av dessa män blivit placerade. Ett läger hade 88, av vilka alla nu arbeta på farm; 100 av 102 i ett annat läger ha blivit placerade o. s. v.

Arbetsspecialisterna i jordbruksdepartementet i de stater, där distrikten ligga, ha blivit instruerade att kommunikera med specialister i andra stater, om de icke genast kunna placera alla "conscientious objectors" i arbete.

De "conscientious objectors", som sålunda satts till farmarbete, stå under stränga regler, som uppdragits av krigsdepartementet. De placeras på farmen mot en standardlön och rapporter om deras uppförande och effektivitet avläggas till distriktsbefälhavaren. Om deras arbete icke är tillfredsställande, blir befälhavaren genast underrättad.

Krigsdepartementet har uttryckt sin tillfredsställelse med detta arrangemang av jordbruksdepartementet och erkänt, att dessa män på detta sätt göra landet en stor tjänst i krigets tid.

I Canada ha vi ännu icke kommit så långt i detta avseende. Här bestraffas militärtjänstvägrarna som brottslingar eller sändas till fronten. Det skulle icke vara ur vägen att systemet från Förenta Staterna imiterades även här. Det skulle åtminstone kännas som en lättnad för de många med demokratiska instinkter, som tro på en bättre och för landet mera tillfredsställande behandling av dessa oftast uppriktiga män.

DEN vid sommartinget vid Round Lake tillsatta komitén med uppgift att söka bilda ett svenskt nationalförbund i Canada, höll nyligen sitt första sammanträde, vid vilket en underkomité tillsattes för att uppdraga förslag till stadgar för ett eventuellt svenskt nationalförbund. Detta föranleder oss att ännu en gång reflektera över den svenska samlingen i Canada. Vi hålla orubbligt fast vid att ett dylikt förbund måste byggas på fri och demokratisk grund, att det icke får domineras av några organisationer eller enskilda personer, att dess öden skola ledas av årligen folkvalda tjänstemän. Endast på det sättet kan ett dylikt förbund bliva verkligt nationellt och förmå lösa de svåra problem, som föreligga det, och "last but not least" samla det stora flertalet svenskar i Canada kring gemensamma svenska uppgifter.

För vår del äro vi övertygade om, att det icke skulle vara omöjligt att samla svenskar av alla kategorier kring detta mål, förutsatt att den i vissa kretsar rådande sektandan för ett ögonblick kan glömmas. Vi tro, att det finnas sådana svenska uppgifter i Canada, som äro för oss alla gemensamma, vare sig vi äro det ena eller det andra, vare sig vi tillhöra den ena eller den andra organisationen. I den svenska samtidan Canada Posten ha emellertid andra ljud förnummits. Dansken J. J., som tyvärr synes leda en liten klick av våra landsmän, tog nämligen i juli månad till orda o. predikade, att de som vulgärt kallas "troende" eller "frälsta" (mycket vilseledande ord f. ö.) icke kunde ha något som helst med övriga svenskar att skaffa. I denna kategori, som han ansåg skulle sluta sig inne för sig själv, inberäknade han tydligen hycklande och bigotta personer. Om man toge honom på orden i Canada Posten, skulle dessa personer över huvud taget icke få blanda sig med "världen", icke utföra någon som helst "världslig" handling. I samma artikel riktade han en ganska direkt utmaning mot prof. C. H. Lager, som strax förut skrivit en i flere punkter ganska behjärtansvärd artikel om ett eventuellt svenskt nationalförbund, i vilken han rekommenderade samling av alla svenskar i Canada. Med en viss spänning väntade man, att prof. Lager skulle protestera mot J. J:s tankegång. Men man blev ganska besviken. I stället synes hr Lager ha blivit övertygad om riktigheten i vår danske väns åsikter.

Hr Lager har nämligen i Canada Posten av den 27 augusti tagit till orda i frågan "kyrklig samling" och förordar, att en komité representerande alla svenska kyrkosamfund, tillsättes med ungefär samma mål och syften, som uppsatts för ett svenskt nationalförbund. Hr Lager vill sålunda göra cirkeln större än hr J. J., han önskar medtaga alla kyrkomedlemmar, vare sig de äro "frälsta" eller icke. Andra svenskar — det vill säga det stora flertalet — nämnas icke i hans artikel, och man har därför rättighet tro, att han icke önskar dem med.

Vi skola icke ingå i diskussion om möjligheten av en "kyrklig samling" i den anda, hr Lager förordar. Låt oss endast peka på ett så närliggande exempel på dylik samling som det s. k. Svenska Folkbiblioteket, som ju aldrig kom längre än till vaggan. Vi vilja endast uttala den förhoppningen, att flertalet kyrkomedlemmar — och därvid ha vi anledning att sätta den största tilliten till våra svenska lutheraner — dock själva skola inse, att ett svenskt nationalförbund måste gå utanför kyrkans murar och ej dominéras av kyrkan, lika litet som av andra organisationer. Vi ha ett lysande prov i Svenska Nationalbiblioteket på att önskningarna i denna fråga gå i den riktning, vi alltid förordat, och som förordades av det Svenska sommartinget vid Round Lake 1918.

ORDET otro har upphört att innebära något förfärligt, utom för sådana bigotta själar, som ännu äro under medeltidens inflytande, skriver dr Horace Westwood, pastor för All Soul's church i Winnipeg, i Manitoba Free Press i ett svar till dr (!) French Oliver, en av de mest bigotta och oförsynta kolportörer, som på länge hemsökt Winnipeg, i anledning av en del smädelser från hr Olivers sida. Och dr Westwood avslutar sin glänsande och dräpande artikel med följande behjärtansvärda ord:

"Vår tids största onda beror icke ursprungligen på otrossynder. Det påträffas huvudsakligen i dessa sociala orsaker, som gå till roten av samhället. Ett evangelium, som är baserat på idén om individuell frälsning, är icke blott självviskt till sitt väsen, utan även blint för vår tids verkliga krav. Den största läxa, som världskriget lärt oss alla, är, att livet är större än tron och teologien, och att vägen till frälsning icke ligger i sökandet av frälsning för oss själva utan i villighet att giva och bliva givna för andras skull. Vid sidan av denna stora sanning bleknar disputationer om Jesu natur till det mest obetydliga. Det viktigaste är, att vi, vare sig vi äro metodister eller presbyterianer, unitarianer eller anglikaner, fritänkare eller socialister, fånga Jesu anda att tjäna mänskligheten. Munnens bekännelse och bedyrande betyder litet. Det viktigaste är uppsåtet och handlingen."

Det brittiska arbetarpartiets nationalism

NEW REPUBLIC och andra initierade tidningar förutsäga med bestämdhet, att allmänna val komma att hållas i England på senhösten eller i början av vintern. De förutspå även, att den nuvarande regeringen kommer att avgå med seger med en betydlig majoritet. För så vida icke radikala förändringar inträffa under de närmaste månaderna, skola Lloyd George's motståndare, vare sig de tillhöra det liberala partiet eller arbetarpartiet, lida av det handicap, som kriget nödvändigtvis medför för sådana, som ha annan politisk uppfattning än regeringen. Det är nästan omöjligt att i krigstid göra häftigare anfall mot en regering utan att bli anklagad för att vara opatriotisk. Mr Lloyd George's motståndare måste bli nödsakade att kämpa med silkeshandskar på, medan mr Lloyd George och hans vänner kunna kämpa med bara knytnävarna och kanske med boxhandskar på. De skola brännmärka t. o. m. moderat och väl baserad opposition mot regeringen som skadlig för de allierade arméernas framgång, och de skola göra allt för att framställa all kritik av regeringens krigspolitik som pacifism och defeatism. Det finnes ingen utväg vare sig för det liberala partiet, arbetarpartiet eller nationalistpartiet att undkomma detta handicap. Deras chance skall komma senare.

Det kommande valet är endast en skärmytsling till den mera allvarliga strid, som kommer att äga rum efter fredsslutet, och i vilken regeringen kommer att förlora och oppositionen avgå med seger. Den majoritet, som regeringen kommer att erhålla i valet i höst eller vinter, blir mycket sammansatt, och dess sammansättning skall bestå av många ytterst oförenliga element. Dessa element förenas uteslutande i ett program, som består i att föra kriget under Lloyd George's ledning. De skola icke bli i stånd att handla med övertygelse och enighet, då det kommer till lösandet av vare sig inhemska eller utländska fredsproblem. En ny justering skall då inträffa, som skall leda till en allmän opinion, vilken sannolikt skall få en skadlig effekt icke blott på Lloyd George's majoritet, utan även på medlemskapet i o. den fundamentala lojaliteten mot de gamla partierna. I detta andra val skola säkerligen de krigsrop och metoder, som Lloyd George och hans anhängare naturligen komma att använda sig av för att vinna framgång, provocera en allmän reaktion mot regeringen.

Det största intresset i och de största förhoppningarna om en omvälvning ligger i de förändringar, som det pressande problemet vid rekonstruktionen och bildandet av det nya arbetarpartiet skall föra med sig i uppställandet, medlemskapet och programmet för de gamla partierna. Före kriget höll den parlamentariska regeringen med dess två parti-system att falla sönder. Independenta grupper bildades i parlamentet, på vilka man icke kunde lita, då det gällde partidisciplin och lojalitet mot en ansvarig partimajoritet. De visade en stigande tendens att revoltera mot partisystemets pretentioner, och så längt som revolten lyckades, försvagades den egendomliga styrka, som parlamentarisk regering i England åtnjutit. Det var fara å färde att engelsmännen skulle drivas till det olyckliga alternativ, som antagits av parlamentariska system på kontinenten att lita på en överlastad byråkratisk administration för att bota det onda, som var resultat av regeringens och dess stödjande majoritets i parlamentet svaghet.

Tendensen att förstöra ansvarig partiregering är att söka i de engelska radikalernas uppfattning av två parti-systemet. Enligt ortodox uppfattning representerade båda partierna en vital nationell inrättning och ett viktigt nationellt inträsse. De röstande valde, då de valde mellan de två partierna, mellan alternativa metoder att tillgodose det nationella intresset, av vilka den ena metoden visserligen kunde vara mera vänligt stämd mot reformer än den andra, men vilka metoder dock båda i grunden voro konservativa och progressiva endast i detalj. De revolterande radikalerna ansågo att accepterandet av denna uppfattning utlämnade dem i fiendens händer. Enligt deras uppfattning, representerade de båda partierna ett partiintresse snarare än ett nationellt intresse. Båda representerade egendomsägarnes klass, som skarpt skiljer sig från den klass, vars enda kapital består i förmågan att arbeta. Båda hade de uteslutet löntagare från sina rådsbord och ha aldrig fullt erkänt den allvarliga åtskillnad, som de löntagande lida av under nuvarande nationella organisation. Det liberala partiet var mera villigt att erkänna och bota några av de svårigheter, arbetarna ledo av men liberalismen var, som den traditionellt kom till uttryck, endast kapitalism med oroligt samvete. De två partierna utkämpade simulerade strider, som dolde deras fundamentala hängivenhet till klassdominationen, och som tjänade att förvända allmänhetens uppfattning och förebygga mera radikala protester att bli farliga. De levde intellektuellt på dogmer och slagord.

Radikaler i Storbritannien och på kontinenten ha länge hävdat denna kritik mot två-parti-systemet, men först helt nyligen ha de utarbetat ett tillfredsställande politiskt botemedel. Deras enda svar förut var organiserandet av politiska parlamentsgrupper, som representerade vissa delar av de stora massorna, och som tenderade att bliva fraktioner, som voro oansvariga, revolutionära och ofta odemokratiska i metod och anda. Det har givits det brittiska arbetarpartiet att avgiva ett annat och bättre svar. Dess plan går ut på ett försök att pånyttföda ansvarig partiregering i stället för att övergiva den, och om det lyckas, skola fördelarna bli enorma. Den omedelbara framgången i politisk demokrati, representativa institutioner och konstitutionell agitation kan bero på detta företags success. Det arbetarparti, som man nu försöker organisera, skall bli emancipera och genomgående i radikalism och dock icke revolutionärt. Det skall bli ett politiskt instrument så anpassat, att det kan omvända den brittiska demokratien genom uppfostrande experiment och agitation till ett högre mått av individuellt och nationellt liv.

Om dessa idéer kunna genomföras, skall det brittiska arbetarpartiet bli det första genuint nationella partiet i den demokratiska politikens historia. Dess mer genuint nationella karaktär vilar på försöket att anställa ett omfattande och exakt prov på medborgarskap i en demokratisk stat. Det är en organisation av arbetare av alla slag — arbetare såväl med huvudet som händerna — i avsikt att rekonstruera det brittiska imperiet till ett rike av frie män och kvinnor, som erhålla sitt oberoende och sin sociala värdighet från mängden och kvaliteten av deras arbete. Ett sådant program är icke exklussivt såsom de gamla liberala, konservativa och socialistiska partiernas program voro. Ett parti, som existerar huvudsakligen på att skydda egendomsägarnes privilegier, kan icke vara genuint nationellt, emedan det nödvändigtvis måste ignorera eller endast kompromissa med majoritetens av befolkningen behov och intressen, denna majoritet, vars enda egendom består i varor, den konsumerar. Icke heller kan ett parti, som ursprungligen organiserats för att främja den exploaterade arbetarklassens och löntagarens intressen, vara genuint nationellt, ty ett sådant parti skulle, om det kontrollerade staten, våldföra sig på den nödvändiga minoritets behov och intressen, som icke är arbetare med händerna och icke kan bli det. Men ett parti, som söker skapa ett rike av, för och genom det arbetande folket av alla slag skulle undkomma klassfördomarnas begränsning och nödvändigheten av en exklussiv klasspolitik.

Detta arbetarnes rike kan icke komma till existens utan att genomföra vad som ytligt kallas klasslagstiftning, d. v. s. utan att så småningom lagstifta bort sådana privilegier, som nu huvudsakligen tillkomma egendomsägande klassen och giva den makt, prestige och kulturella möjligheter. Men lagstiftning av detta slag är nationell till sin verkan. Den söker borttaga hindren för nationell moralisk enighet, och om dessa hinder icke borttagas, skall den nationella enigheten bli omintetgjord, liksom den blivit temporärt i Ryssland på grund av en hätsk klasskonflikt. Det brittiska arbetarpartiet är nationellt, icke blott därför att det icke är exklusivt utan därför att det är rekonstruktivt. Dess mål är ej att bevara ett existerande system av klassmakt och klassprivilegier, utan det önskar ersätta dessa med ett i grunden förändrat och progressivt system. Dess mål är att använda vetenskapliga metoder för att ingjuta sociala syften i sådana balansförändringar i de sociala krafterna, som alltid äga rum, och som hastigt ökats sedan 1914. Öppet baserar det sin utsikt till framgång på dess förmåga att utarbeta en vetenskaplig, definitiv, teknisk och social rekonstruktion. Genom att uttryckligen sammanbinda nationell enighet med idealet för social rekonstruktion gör det det nationella bandet beroende icke på bevarandet av existerande institutioner, utan på den progressiva uppfattningen av deras underliggande sociala ändamål. Nationalismen blir en viktig dynamisk princip, och arbetarpartiet blir nationellt icke blott därför att det i grund och botten är progressivt, utan emedan det är experimentellt och uppfostrande i sina metoder, då det gäller realiserandet av progressivitet.

Det brittiska arbetarpartiets mål är att erhålla en solid majoritet av den brittiska valmanskåren för ett program av social rekonstruktion och att använda denna majoritet för att giva programmet legislativ och administrativ effekt. Om det lyckas häri, kommer det att splittra det liberala partiet och tvinga de äldre liberalerna att undfly halvmesyrer och giva sig själva hän åt antingen en genomgående radikalism eller en ny konservatism. Ty det konservativa partiet kommer att kvarstå, och mycket kommer att bebro på, vilken hållning det kommer att intaga. Möjligen kommer brittisk politik för en generation att huvudsakligen bli en strid mellan ett parti, som söker att associera nationell enighet med lojalitet mot en nationell inrättning och ett annat parti, som söker associera det med lojalitet mot ett konstruktivt nationellt mål. Denna nya konservatism skall bli mycket mer liberal än dess föregångare, men dess mål blir i alla fall att lappa upp klassystemet genom att förbättra dess värsta onda. Det får en svårare uppgift än dess motståndare. Det kan knappast hålla ut mot ett parti, som söker utarbeta ett nationellt band ur ett arbete av vetenskaplig social rekonstruktion, för så vida det icke gynnas av fortsättandet av de förhållanden av internationell anarki och osäkerhet, som rådde före kriget. Ty nationell enighet är nödvändigtvis barn av injelligent social förbättring. Den kan icke befordras på annat sätt, utom då en nation hotas av anfall utifrån eller av inbördeskrig. Om det brittiska arbetarpartiet skall lyckas, måste det försäkra sig mot faran av utländskt angrepp och revolutionär våldsamhet.

Ett beaktansvärt ord

"Att tänka fritt är stort,
att tänka rätt är större".

DETTA gamla Thorildska ord väckte rätt mycken ond blod inom Uppsalas och Sveriges radikala kretsar på 1880-talet, då det av Universitetets auktoriteter uppsattes över den nya universitetsbyggnadens stora hörsal — "Aulan", som den med ett latinskt ord kallas, skriver en författare i S. S. Det är dock tvivelaktigt om Thorild med denna paradox hade för avsikt att sätta upp "rättänkeri". Hans Larsson ägnar den en tänkvärd undersökning i en essay i samlingen Reflexioner för dagen, en bok som just nu är värd ett samvetsgrannt studium. "Maningen", säger han, "går naturligtvis ut på att tänka rätt och fritt på en gång." Det är, påpekar han, fråga om viljan att tänka fritt och viljan att tänka rätt; och han frågar om här verkligen kan vara fråga om en konflikt. "Att tänka fritt skulle ju ändå vara att utan slingringar gå rakt på sanningen, det objektiva förhållandet, det rätta. Det är, i förbigående anmärkt, vad jag anser egentligen böra menas med radikalism, att oberoende av höger och vänster gå till roten i frågan. Och denna radikala, osnärjda vilja till fritt skulle ju synes det, på samma gång bli den uppriktiga viljan att tänka rätt". Och Hans Larsson påpekar att den fritänkande i våra dagar inte i alla delar kan sluta sig till alla de rörelser som en gång voro utslaget av sin tids fritänkeri. "De hade alla sin tid", säger han, "då den fria ungdomen av instinkt kände igen dem som sina hjärtesaker — och det är just däri frisinnet ligger, att i rätta ögonblicket tänka: nu, just i dessa år, i dessa dagar, behöver den saken ett handtag."

Vad är det väl för en sak, för en idé, som just nu behöver ett handtag av alla som tänka fritt? Vilket är just nu det rätta ordet? Är det månne återupprepandet av de socialistiska grundtankar som skilja socialismen från andra liberala åskådningar? (Jag använder här ordet liberal inte i dess partipolitiska, utan i dess allmänmänskliga mening.) Enligt min mening icke alls. Socialismen är väl, på det hela taget, icke målet, utan medlet att nå målet: individens fria utveckling inom ett ordnat samhälle.

Nu i våra dagar, gäller det att åstadkomma en ening av alla liberala krafter, ening, ej splittring. Olikheterna behöva därför alls icke överskylas, endast för tillfället sättas åsido. Till exempel den socialistiska rörelsen är inte längre arbetarklassens rörelse uteslutande. Som Carl H. Grabo påpekar i sin bok The world peace and after, ett av de viktigaste målen för liberalt, i motsatt till reaktionärt, politiskt arbete just nu är "ett förbund av de professionella och intellektuella arbetarna med kroppsarbetarna för att ernå större politisk makt." Det är detta förbund, som åstadkommits i England, vars arbetarparti uttryckligen säger sig representera alla som arbeta: med händer eller huvud, "all that work with hands or brain".

DODD'S KIDNEY PILLS
FOR ALL KIDNEY DISEASES
CURES RHEUMATISM BRIGHT'S DISEASE BACKACHE DIABETES
NUMBER 23 THE PROPRIETOR

Dodd's njurpiller för alla njursjukdomar. Botar reumatism, sockersjuka, diabetes och ryggverk. De säljas för 50c. pr ask, eller sex askar för $2.50, hos alla handlare eller vilja vi sända dem vid mottagandet av betalningen. Dodd's Medicine Co., Ltd., Toronto, Ont.

The Royal Bank of Canada

Auktoriserat kapital $50,000,000. Inbetalt kapital $14,000,000
Reservfond $15,000,000

President - - - - - - - - Sir Herbert S. Holt
Vice President and Managing Director - - - - E. L. Pease
General Manager - - - - - - - - - C. E. Neill

Alla slags bankaffärer utföras. Räkningar öppnas för enskilda personer eller korporationer. Penningar försändas till främmande land enligt lägsta möjliga avgifter. Speciellt uppmärksammas sparbanksavdelningen, där man kan öppna räkningar med $1.00. Ränta beräknas två gånger om året.

T. E. THORSTEINSON, Manager.
Hörnet av William Ave. och Sherbrook St. Winnipeg, Man.

ÄVEN I KRIGSTID
Garantera vi alla pänningförsändelser till
SVERIGE, NORGE och DANMARK

En garanti, som ni absolut kan lita på. Alla orders givas prompt uppmärksamhet. Högsta kurser givas. Penningförsändelser besörjas antingen per

ANVISNING eller TELEGRAF

Omkostnaderna vid anvisningar äro som följer:

För belopp upp till $ 10.00 — $0.25	För belopp upp till $ 50.00 — $1.00
För belopp upp till $ 25.00 — $0.50	För belopp upp till $ 75.00 — $1.25
För belopp upp till $ 35.00 — $0.60	För belopp upp till $100.00 — $1.50

Om ni önskar pengarna sända per telegram, lägg till $5.00 för belopp upp till hundra dollars och $6.50 för belopp över $100.00.

Skriv namn och adress tydligt på den, som skall mottaga pengarna.

Tusentals dollars ha sänts och blivit mottagna av personer i de skandinaviska länderna sedan krigets början.

Giv oss ett försök. Tillfredsställelse garanteras.

För närmare upplysningar skriv till

P. M. Dahl Steamship Agency
Foreign Exchange Dept. 325 Logan Ave.
Referens Dominion Bank N. E. B. och Royal Bank W. A. B.
Winnipeg, Manitoba